

AD 19/26

LIMITE

CONF-MD 2

PRISTOPNI DOKUMENT

Zadeva: SKUPNO STALIŠČE EVROPSKE UNIJE
– sklop 1: Temeljne prvine

PRISTOPNA POGAJANJA

Republika Moldavija

SKUPNO STALIŠČE EU

(na podlagi pogajalskega stališča Moldavije AD 17/26 CONF-MD 1)

Pogajalski sklop: 1

Temeljne prvine

Kar vključuje področji Delovanje demokratičnih institucij in Reforma javne uprave, poglavji 23 – Sodstvo in temeljne pravice in 24 – Pravica, svoboda in varnost, področje Gospodarska merila ter poglavja 5 – Javna naročila, 18 – Statistika in 32 – Finančni nadzor

---

To stališče Evropske unije temelji na njenem splošnem stališču za pristopno konferenco z Moldavijo (AD 11/24 CONF-MD 2) in zanj veljajo pogajalska načela, ki jih je ta pristopna konferenca potrdila, kar zlasti pomeni, da:

- kakršno koli mnenje, ki ga o določenem poglavju pogajanj izrazita Moldavija ali EU, v ničemer ne vpliva na stališče, ki ga lahko zavzameta o drugih poglavjih;
- se dogovori, doseženi med pogajanjmi o posameznih poglavjih, tudi delni, ne morejo šteti kot dokončni, dokler ni dosežen splošni dogovor o vseh poglavjih;
- za to stališče veljajo tudi zahteve iz točk 5, 11, 12, 32, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 49 in 51 pogajalskega okvira.

EU spodbuja Moldavijo, naj nadaljuje proces usklajevanja s pravnim redom EU ter ta pravni red dejansko izvaja in uveljavlja. Prav tako naj že pred pristopom na splošno oblikuje politike in instrumente, ki bodo čim bližji politikam in instrumentom EU.

EU ugotavlja, da Moldavija v svojem stališču (AD 17/26 CONF-MD 1) sprejema pravni red EU iz sklopa 1, kakršen je v veljavi 3. junija 2026, in izjavlja, da bo do datuma pristopa k Evropski uniji pripravljena za njegovo izvajanje.

1. Delovanje demokratičnih institucij

EU ugotavlja, da je Moldavija v svojem ustavnem redu postavila temelje **demokratične države** in si prizadeva za utrditev svojih demokratičnih institucij. EU meni, da pravni in institucionalni okvir prispeva k organizaciji demokratičnih volitev. EU poziva Moldavijo, naj obravnava še neizvedena priporočila OVSE/ODIHR in se nadalje uskladi z zakonodajo EU ter mednarodnimi in evropskimi standardi. Ključna področja, ki jih je treba izboljšati, so med drugim zakonodaja o političnem oglaševanju in medijih med volilnimi kampanjami, zlasti pravni okvir in nadzorni mehanizmi za spletne medije, ter zaščita novinarjev pred ustrahovanjem in napadi. EU ugotavlja, da se je z nedavnimi izboljšavami v zvezi s financiranjem političnih strank in kampanj povečala splošna preglednost. Potrebna so nadaljnja prizadevanja, vključno s krepitvijo zmogljivosti in virov osrednje volilne komisije. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava okrepiti odpornost svojih volitev proti tujemu vmešavanju s poudarkom na boju proti pranju denarja in na zakonski ureditvi financiranja kampanj.

EU ugotavlja, da je bila okrepljena vloga moldavskega **parlamenta**. EU poudarja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za izboljšanje preglednosti, odgovornosti, integritete in splošne učinkovitosti. To vključuje izboljšanje rezultatov parlamentarnega nadzora nad neodvisnimi institucijami ter zagotavljanje pravočasne in celovite objave parlamentarnih dejavnosti in odločitev, pa tudi osnutkov zakonov in tozadevnih dokumentov. S sprejetjem kodeksa o organizaciji in delovanju parlamenta ter predpisov o etiki se bo še dodatno izboljšalo učinkovito delovanje parlamenta ter okrepila integriteta njegovih poslancev in poslank.

EU poudarja, da je pravni, regulativni in institucionalni okvir za **organizacije civilne družbe** na splošno vzpostavljen. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava zagotoviti učinkovito zaščito organizacij civilne družbe in zagovornikov človekovih pravic, tudi z uskladitvijo s pravnim redom EU na področju strateških tožb za onemogočanje udeležbe javnosti (SLAPP). EU poudarja pomen stalnih prizadevanj za nadaljnje izboljšanje kakovosti in preglednosti postopkov javnega posvetovanja, da bi bili bolj sistematični in smiselni.

2. Reforma javne uprave

EU ugotavlja, da je Moldavija delno usklajena s standardi EU v zvezi s **strateškim okvirom** za reformo javne uprave. EU poziva Moldavijo, naj okrepi vzpostavljeni okvir v zvezi z mehanizmi za spremljanje, poročanje in pregled ter finančno vzdržnostjo. EU prav tako poziva Moldavijo, naj posodobi svojo strategijo glede na najnovejšo oceno reforme javne uprave s strani OECD/SIGMA in sprejetje načrta za rast za Moldavijo, in sicer precej pred trenutno predvidenim vmesnim pregledom.

EU ugotavlja, da je Moldavija delno usklajena s standardi EU na področju **razvoja in usklajevanja politik**. EU ugotavlja tudi, da so ključni izzivi povezani z vključevanjem politik, povezanih s pristopom k EU, v splošno vladno načrtovanje politik, jasno tozadevno razdelitvijo nalog med osrednjo vlado in ministrstvi, izgradnjo zmogljivosti ministrstev v zvezi s sistematičnim nadzorom nad izvajanjem politik in opravljanjem rednih posvetovanj ter uporabo pristopa na podlagi dokazov v postopkih odločanja. Da bi ublažili tveganja, povezana s prenosom prava EU po hitrem postopku, EU poziva Moldavijo, naj si prizadeva za sistematično spremljanje nedavno sprejete zakonodaje ter zagotovi, da ne bo ogrožena kakovost priprave zakonodaje in omajano zaupanje deležnikov.

EU ugotavlja, da je Moldavija delno usklajena s standardi EU na področju **upravljanja človeških virov v javni upravi**. EU poudarja, da je treba okrepiti splošno strukturo zaposlovanja in poklicnega napredovanja na podlagi dosežkov in ki je pregledna in konkurenčna. EU poudarja tudi, da se je treba pri ključni regulativni reformi osredotočiti na zanesljivo klasifikacijo delovnih mest v javni upravi in zmanjšanje razdrobljenosti pravnega okvira, ki se uporablja za javne agencije in organe. Treba je jasno opredeliti in utrditi odgovornosti najvišjih javnih uslužbencev v postopku upravljanja človeških virov, pri tem pa zagotoviti, da se zaposlovanje, napredovanje, premestitve in odpuščanja izvajajo pregledno, objektivno in na podlagi dosežkov ter da so ti postopki podprti s stabilno, konsolidirano in pregledno strukturo plačne lestvice.

EU ugotavlja, da je stopnja usklajenosti Moldavije s standardi EU na področju **organizacije in odgovornosti** nizka. EU poziva Moldavijo, naj okrepi izvajanje, da bi zagotovila odgovornost javnih institucij v odnosu do institucij za neodvisni nadzor in posameznih pritožnikov. EU ugotavlja, da Moldavija trenutno ni usklajena z zakonodajo EU, ki obravnava interoperabilnost sistemov upravljanja in zagotavljanje čezmejnih digitalnih storitev, delno pa je usklajena s standardi EU na področju **zagotavljanja storitev**. EU poudarja, da je treba izboljšati splošno učinkovitost e-uprave, zlasti zaradi majhnega deleža aktivnih uporabnikov med prebivalci. EU poudarja tudi, da je pomembno nadalje graditi na podlagi začetnega dobrega napredka v zvezi z uporabniku prijaznim zagotavljanjem javnih storitev v okviru sistema „vse na enem mestu“ v Moldaviji, zlasti z dobrim upravljanjem kakovosti, da se zagotovi visoka kakovost zagotavljanja storitev po vsej državi. EU ugotavlja, da je evropski okvir interoperabilnosti delno usklajen s standardi EU za sistem upravljanja javnih financ, in sicer z vzpostavljenim in uveljavljenim pravnim in institucionalnim okvirom.

EU ugotavlja, da je Moldavija delno usklajena s standardi EU na področju **upravljanja javnih financ** ter da ima vzpostavljen uveljavljen pravni in institucionalni okvir za upravljanje javnih financ. EU poziva Moldavijo, naj zagotovi izvajanje svoje zakonodaje v praksi in okrepi svoje zmogljivosti, da bi zagotovila pregledno in učinkovito porabo javnih sredstev. EU poudarja, da je za Moldavijo pomembno, da z verodostojno finančno napovedjo okrepi svoj srednjeročni proračunski okvir in da poveča institucionalne zmogljivosti za učinkovito spremljanje fiskalnih tveganj. EU poziva Moldavijo, naj okrepi upravljanje javnih naložb v skladu s pristopom enotnega projektnega načrta. EU poziva Moldavijo, naj okrepi človeške vire v svoji upravi za upravljanje javnih financ, da bi zagotovila učinkovitost izplačil sredstev EU in povečala davčne prihodke Moldavije. EU spodbuja Moldavijo, naj izboljša preglednost in nadzor nad proračunskim postopkom, zlasti tako, da javnosti zagotovi pravočasen in reden dostop do fiskalnih podatkov za vse podsektorje države v skladu z zahtevami ESR 2010. EU spodbuja Moldavijo, naj ustanovi neodvisno fiskalno institucijo, ki bo zagotavljala in spremljala skladnost fiskalnih politik v državi.

3. Poglavlje 23 – Sodstvo in temeljne pravice

EU poudarja, da je zakonodajni in institucionalni okvir Moldavije v zvezi z **delovanjem sodstva** delno usklajen s pravnim redom EU in ustreznimi evropskimi standardi. EU pozdravlja sedanje ambiciozne postopke preverjanja najvišjih sodnikov in tožilcev, katerih cilj je okrepiti **neodvisnost**, nepristranskost, odgovornost, učinkovitost in strokovnost pravosodnega sistema. Moldavija bi morala na tem področju še naprej dosegati znaten napredek z nadaljnjim financiranjem EU.

EU ugotavlja, da pravni in institucionalni okvir v Moldaviji zagotavlja trdno ureditev **odgovornosti**, potrebne pa so nadaljnje izboljšave, da bi uskladili disciplinske določbe v celotnem sodstvu in zagotovili njihovo izvajanje. EU poudarja, da bi morala Moldavija doseči nadaljnji napredek in izkazati dobre rezultate na vseh ravneh v zvezi s trajno odgovornostjo in integriteto v pravosodnem sistemu. EU poziva Moldavijo, naj še okrepi zmogljivosti, kakovost, preglednost in učinkovitost avtonomnih organov, vrhovnega sodnega sveta in vrhovnega tožilskega sveta ter njihovih specializiranih kolegijev. Treba je zagotoviti pregleden, neodvisen, konkurenčen in na dosežkih temelječ postopek za imenovanje preverjenih članov ključnih pravosodnih in tožilskih organov. EU poudarja, da mora Moldavija okrepiti procesno avtonomijo tožilcev tako, da zagotovi učinkovit mehanizem za pritožbe zoper hierarhična navodila in prerazporeditve ter okrepi sistem naključnega dodeljevanja zadev sodnikom in tožilcem v skladu z evropskimi standardi. EU z zadovoljstvom ugotavlja, da je Moldavija nedavno posodobila pravni okvir ustavnih postopkov, in jo poziva, naj zagotovi njegovo izvajanje v skladu z evropskimi standardi.

S spremembami pravnega in institucionalnega okvira je bila okrepljena **kakovost** pravosodnega sistema, poudarjeno pa je bilo, da je treba dosledno zagotavljati dostopnost, kakovost in učinkovito izvajanje pravosodja. EU poziva Moldavijo, naj zapolni prosta delovna mesta in pripravi kadrovske strategije za sodstvo, ki bodo vključevale celovito reformo plač. Po pričakovanjih naj bi vzpostavili mrežo sodišč in tožilcev ter napredovali pri digitalizaciji in izboljšanju delovanja nacionalnega pravosodnega inštituta v skladu s priporočili iz medsebojnega strokovnega pregleda TAIEX. Moldavija bi morala z vidika **učinkovitosti** skrajšati trajanje sodnih postopkov, izboljšati stopnje rešenih zadev, zmanjšati sodne zaostanke in spodbujati uporabo mehanizmov za alternativno reševanje sporov.

EU ugotavlja, da je zakonodajni in institucionalni okvir Moldavije za boj **proti korupciji** delno usklajen s pravnim redom EU. Moldavija bi morala zagotoviti zadostne institucionalne zmogljivosti specializiranih protikorupcijskih institucij in drugih ustreznih institucij, pristojnih za boj proti korupciji, okrepiti njihovo neodvisnost in medinstitucionalno sodelovanje. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava nadalje okrepiti protikorupcijski pravosodni sistem in sistem pregona v skladu s standardi EU, tudi z ustanovitvijo specializiranih protikorupcijskih odborov. EU poudarja, da mora Moldavija doseči nadaljnji napredek pri doseganju zanesljivih rezultatov pri preiskavah, pregonu in pravnomočnih obsodbah zoper korupcijo, zlasti v primerih korupcije na visoki ravni. Poleg tega bi morala pokazati, da ima verodostojno in dosledno prakso uvedbe vzporednih finančnih preiskav, vključno z zasegom in dokončno zaplembo premoženja. Moldavija bi morala pri izvajanju doseči nadaljnji napredek pri odpravljanju nekaznovanosti in oligarhičnih struktur. EU poziva Moldavijo, naj še dodatno izboljša usklajevanje in učinkovitost okvira za preprečevanje korupcije, tudi s sistematičnim in učinkovitim obravnavanjem priporočil Skupine držav proti korupciji (GRECO) pri Svetu Evrope, OVSE/ODIHR in OECD, z zagotavljanjem nadaljnje usklajenosti s pravnim redom EU na področju zaščite žvižgačev in krepitvijo sistema prijave premoženjskega stanja. EU prav tako poziva Moldavijo, naj stalno izvaja okvir protikorupcijske politike, ki zajema vključevanje boja proti korupciji, namenske ocene in posebne oprijemljive ukrepe glede na okoliščine, namenjene boju proti korupciji v najbolj izpostavljenih sektorjih, kot so javno naročanje, podjetja v državni lasti, carina in obdavčenje, pravosodje in kazenski pregon ter infrastruktura.

EU ugotavlja, da je pravni in institucionalni okvir Moldavije na področju **temeljnih pravic** delno usklajen s pravnim redom EU in evropskimi standardi, ter poudarja, da je treba okrepiti izvajanje, da se vsem zagotovi uživanje temeljnih pravic v praksi, vključno z izvrševanjem sodb Evropskega sodišča za človekove pravice in krepitvijo zmogljivosti neodvisnih institucij za temeljne pravice, med drugim z zagotovitvijo izvajanja akcijskega načrta za človekove pravice.

EU ugotavlja, da je pravni in institucionalni okvir na področju preprečevanja mučenja in nečloveškega ali poniževalnega ravnanja in v zvezi z **zaporniškim sistemom** na splošno vzpostavljen, vendar nekateri vidiki niso skladni z evropskimi standardi na tem področju. EU je seznanjena z zavezo Moldavije, da bo še naprej izboljševala razmere v zaporih. EU poudarja, da so potrebna prizadevanja za izvrševanje sodb Evropskega sodišča za človekove pravice na tem področju in za obravnavanje priporočil Evropskega odbora za preprečevanje mučenja, in sicer z obravnavanjem prenatrpanosti, nezadostnih zdravstvenih storitev, negotovih življenjskih razmer, nasilja med zaporniki in neformalnega hierarhičnega sistema med zaporniki.

EU ugotavlja, da je pravni okvir Moldavije na področju **varstva osebnih podatkov** v glavnem usklajen s splošno uredbo o varstvu podatkov. Še vedno so potrebna prizadevanja za popolno uskladitev pravnega okvira z direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj ter za okrepitev zmogljivosti nacionalnega centra za varstvo podatkov.

EU ugotavlja, da je Moldavija zagotovila pravni in institucionalni okvir na področju **svobode izražanja**, vendar pa bo treba pravni in institucionalni okvir za medije še dodatno uskladiti s pravnim redom EU in evropskimi standardi. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava svojo zakonodajo uskladiti z direktivo in priporočilom EU o boju proti uporabi strateških tožb za onemogočanje udeležbe javnosti (SLAPP) ter nadaljevati prizadevanja za uskladitev z direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah iz leta 2018 ter z evropskim aktom o svobodi medijev in aktom o digitalnih storitvah. EU poudarja, da bi bilo treba izboljšati preglednost mehanizma za začasno ukinitvev licenc za medije, vzpostavljenega s spremembami zakona o strateških naložbah, ter ga uskladiti s standardi EU in mednarodnimi standardi. EU še poudarja, da bi si Moldavija morala še naprej prizadevati za okrepitev sveta za avdiovizualno področje, pa tudi gospodarske in finančne vzdržnosti ter neodvisnosti javne radiotelevizije, ter povečati preglednost lastništva medijev in operativno učinkovitost centra za strateško komuniciranje in boj proti dezinformacijam. EU poudarja, da bi Moldavija morala zagotoviti zaščito novinarjev pred vsemi oblikami ustrahovanja ter učinkovito in uspešno preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter sodno ukrepanje v primerih nasilja nad novinarji, njihovega ustrahovanja in nadlegovanja. EU poziva Moldavijo, naj še naprej krepi pravico do svobode združevanja in zbiranja v skladu s standardi EU in evropskimi standardi.

EU ugotavlja, da se je Moldavija z vidika **enakosti spolov in nediskriminacije** delno uskladila s pravnim redom EU, seznanjena pa je tudi s tem, da se Moldavija namerava uskladiti z direktivami EU o minimalnih standardih za organe za enakost. EU poudarja, da je treba zagotoviti popolno usklajenost s pravnim redom EU na področju enakosti spolov ter boja proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Poleg tega priporoča izboljšanje medinstitucionalnega usklajevanja na področju enakosti spolov, tudi v zvezi z vključevanjem načela vidika spola. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava razširiti in izboljšati strokovne podporne storitve za žrtve nasilja, hkrati pa poudarja, da je treba zagotoviti dosledno razpoložljivost in trajnost teh storitev. EU poudarja, da je treba nacionalno zakonodajo uskladiti z zakonodajo EU na področju enakosti in nediskriminacije. EU poudarja tudi, da je treba izboljšati izvajanje protidiskriminacijske zakonodaje in izvršilne zmogljivosti sveta za enakost. Moldavija naj zagotovi zbiranje podatkov o diskriminaciji, razčlenjenih po pristranskosti in vrsti kaznivega dejanja, vključni pa naj tudi podatke o spolni usmerjenosti in spolni identiteti. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava uvesti standardiziran sistem za zbiranje in analizo podatkov o preprečevanju nasilja nad ženskami in boju proti njemu v skladu z metodologijo EU. EU poziva Moldavijo, naj odpravi vrzeli pri usklajevanju z okvirnim sklepom o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazenskoopravnimi sredstvi.

EU je seznanjena s tem, da se Moldavija namerava uskladiti s pravnim redom EU glede pravic **invalidov**, vključno z dostopnostjo. EU poudarja, da so potrebna prizadevanja za izvajanje evropskih in mednarodnih standardov na tem področju, vključno s Konvencijo ZN o pravicah invalidov, zlasti da bi obravnavali diskriminacijo, spodbujali pravice invalidov, razpoložljivost javnih storitev in oskrbe v skupnosti, pospešili deinstitutionalizacijo, spodbujali dostop do izobraževanja in zaposlitve ter prehod na sistem ocenjevanja invalidnosti na podlagi človekovih pravic.

EU poziva Moldavijo, naj podpre in okrepi **varstvo otrokovih pravic** z nadaljnjim usklajevanjem s pravnim redom EU in ustreznimi evropskimi standardi na področju otrokom prijaznega pravosodja ter z zagotavljanjem povezanega sistema za zaščito otrok. EU ugotavlja, da je za Moldavijo pomembno, da doseže odločilen napredek pri deinstitucionalizaciji otrok brez starševske oskrbe in invalidnih otrok ter izboljšanju oskrbe v skupnosti in družini za otroke v ranljivem položaju ter da zagotovi razpoložljivost kakovostnih, zanesljivih, razčlenjenih in posodobljenih podatkov o otrocih, ki so v stiku s pravosodjem, in o otrocih v institucijah. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava povečati število lokalnih strokovnjakov za zaščito otrok po vsej državi in zagotoviti specializirano usposabljanje za delavce, ki so v stiku z otroki.

EU ugotavlja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za uskladitev s pravnim redom EU na področju procesnih pravic osumljencev in obdolžencev v kazenskih postopkih ter pravic žrtev kaznivih dejanj, vključno s pravicami otrok. Moldavija bi morala zlasti razširiti koncept zaščite pred sekundarno in ponovno viktimizacijo, ki trenutno velja samo za žrtve nekaterih vrst kaznivih dejanj. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava določiti minimalne standarde na področju pravic žrtev kaznivih dejanj, podpore tem žrtvam in njihove zaščite ter nadomestil zanje.

EU ugotavlja, da zakonodajni okvir Moldavije varuje **pravice pripadnikov manjšin**, in poudarja, da je treba še naprej namenjati pozornost pravicam teh oseb. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava nadaljevati prizadevanja za izboljšanje razpoložljivosti in kakovosti poučevanja v romunščini in romunščine v javnem izobraževanju ter spodbujanje jezikov narodne manjšine.

EU poudarja, da mora Moldavija ob pristopu zagotoviti popolno uskladitev svojega zakonodajnega okvira s pravnim redom EU, da bi zagotovila polno uživanje **pravic iz državljanstva EU**.

4. Poglavje 24 – Pravica, svoboda in varnost

EU poudarja, da je pravni okvir Moldavije na področju **boja proti hudim kaznivim dejanjem in organiziranemu kriminalu ter sodelovanja v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj** delno usklajen s pravnim redom EU, in je seznanjena z ukrepi, ki jih je Moldavija sprejela za nadaljnjo uskladitev s pravnim redom EU na tem področju. EU ugotavlja, da je strateški okvir Moldavije usklajen s strateškimi prednostnimi nalogami EU in da Moldavija redno izvaja analize groženj in ocene tveganj v podporo oblikovanju politik na podlagi dokazov. EU poziva Moldavijo, naj okrepi prizadevanja za usklajevanje in spremljanje pri izvajanju teh strateških okvirov. EU spodbuja krepitev sodelovanja med moldavskimi organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje in pravosodnimi organi ter državami članicami EU, CEPOL, Europolom in Eurojustom ter nadaljnjo in okrepljeno vključenost Moldavije v EMPACT. EU poudarja tudi, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za utrditev izkazovanja dobrih rezultatov pri preiskavah, pregonih in pravnomočnih obsodbah na vseh področjih hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala, vključno s pranjem denarja, ter pri zasegih in zaplembah premoženja v zvezi s tem. EU ugotavlja, da mora biti odziv organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj na organizirani kriminal, zlasti pri preiskavah kriminalnih mrež z visokim tveganjem, bolj proaktiven in sistematičen. EU poudarja, da bi Moldavija morala okrepiti svoje operativne in analitične zmogljivosti, tudi v zvezi s forenzičnim strokovnim znanjem in obveščevalno vodeno policijsko dejavnostjo, zlasti z razvojem učinkovitega zbiranja, analize in razširjanja obveščevalnih podatkov v skladu z najvišjimi standardi. EU prav tako poudarja, da bi Moldavija morala pokazati, da ima verodostojno in sistematično prakso uvedbe finančnih preiskav v primerih organiziranega kriminala in pranja denarja, pri čemer te preiskave vodijo do večjega obsega zasegov in zaplemb premoženja, ter je seznanjena s tozadevno zavezo Moldavije. EU poziva Moldavijo, naj poleg okrepljene uporabe finančnih preiskav razvije tudi svoje zmogljivosti za reševanje zapletenih finančnih primerov. Moldavija bi morala okrepiti tudi svoj sistem za odvzem premoženjske koristi, vključno z ustreznimi nacionalnimi organi, kot je nacionalni urad za odvzem premoženjske koristi in upravljanje sredstev. EU ugotavlja, da bi morala Moldavija zagotoviti ustrezna sredstva za institucije, ki se borijo proti organiziranemu kriminalu, in izboljšati medinstitucionalno usklajevanje pri odkrivanju kriminala in boju proti njemu.

EU ugotavlja, da je pregon pranja denarja in lastnega pranja denarja vključen v moldavsko zakonodajo, vendar pa je njegovo izvajanje v praksi še vedno izziv. Rezultate v zvezi s pravnomočnimi obsodbami bi bilo treba precej izboljšati. Moldavija bi morala zagotoviti, da je ustrezna zakonodaja o preiskovanju in inkriminaciji pranja denarja in financiranja terorizma usklajena s pravnim redom EU in mednarodnimi standardi, na primer s standardi Projektne skupine za finančno ukrepanje in Moneyval.

EU poziva Moldavijo, naj sprejme vso potrebno zakonodajo in izvedbene ukrepe, da bi se v celoti uskladila s pravnim redom EU na področju **kibernetske kriminalitete** ter pristopila k drugemu dodatnemu protokolu k Budimpeški konvenciji za učinkovit boj proti kibernetski kriminaliteti. Moldavija bi morala tudi izkazati dobre rezultate v zvezi s preprečevanjem in zatiranjem kibernetske kriminalitete, zlasti z okrepitvijo svojih orodij in opreme za preiskovanje kibernetske kriminalitete, tudi s forenziko. Moldavija bi morala institucionalizirati tudi sodelovanje med Agencijo za kibernetsko varnost in centrom za boj proti kibernetski kriminaliteti.

EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava okrepiti svoje zmogljivosti za preiskovanje in pregon **spolnih zlorab otrok, tudi na spletu**, ter svoj regulativni okvir v celoti uskladiti s pravnim redom EU na tem področju in okrepiti ukrepe za zaščito otrok. EU poziva Moldavijo, naj še posebno pozornost nameni zaščiti in preprečevanju spolne zlorabe otrok na spletu in drugje (vključno s preprečevanjem ponovne viktimizacije) ter obravnava ta problem.

EU ugotavlja, da je Moldavija zelo dejavna v okviru platforme EMPACT za strelno orožje, kar je prineslo pozitivne rezultate v boju proti **nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem**. EU prav tako ugotavlja, da je Moldavija izvedla pozitivne institucionalne reforme, v okviru katerih je imenovala državno komisijo za osebno in lahko orožje ter vzpostavila nacionalne kontaktne točke za strelno orožje; Moldavijo poziva, naj si prizadeva za njihovo operacionalizacijo. EU je seznanjena tudi s tem, da Moldavija namerava sprejeti namenski strateški okvir, okrepiti zmogljivosti organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj za odziv na grožnje, povezane s strelnim orožjem, ter izboljšati zmogljivosti forenzične analize za preiskave v zvezi s strelnim orožjem ter zaščito in varnost zalog.

EU poudarja, da je Moldavija država izvora in tranzita ter ciljna država **trgovine z ljudmi** in da mora okrepiti svoje ukrepe za boj proti trgovini z ljudmi, s poudarkom na zgodnjem odkrivanju potencialnih žrtev in zaščiti žrtev, tudi z okrepitevijo ukrepov za pomoč, zagotovitev zatočišč in socialno zaščito. EU je seznanjena z zavezo Moldavije, da bo v zvezi s tem okrepila institucionalne zmogljivosti za zaščito žrtev. EU poudarja, da mora Moldavija še vedno izkazati dobre rezultate pri proaktivnih preiskavah, pregonu in pravnomočnih obsodbah na tem področju.

EU ugotavlja, da je pravni okvir Moldavije na področju drog delno usklajen s pravnim redom EU, in Moldavijo poziva, naj zagotovi popolno uskladitev. EU ugotavlja, da so moldavski organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj **na področju drog** dosegli dobro stopnjo **sodelovanja** s pristojnimi organi v državah članicah EU, Europolom in Agencijo EU za droge (EUDA). EU ugotavlja, da bi morala Moldavija v tesnem sodelovanju z EUDA še naprej razvijati zbiranje podatkov o vseh kazalnikih, povezanih z drogami, in okrepiti operativno sodelovanje v boju proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami, tudi v okviru platforme EMPACT in v sodelovanju z Europolom. EU poziva Moldavijo, naj sprejme celovit strateški okvir na področju drog, ki bo obravnaval preprečevanje in zmanjšanje ponudbe in povpraševanja ter škode, povezane z drogami. Seznanjena je tudi z namero Moldavije, da bo operacionalizirala svoj institucionalni okvir, zlasti z okrepitevijo nacionalnega observatorija za droge in vzpostavitev delujočega nacionalnega sistema zgodnjega opozarjanja o izmenjavi informacij o novih psihoaktivnih snoveh. EU poudarja, da bo poleg uskladitve zakonodajnega in strateškega okvira s pravnim redom EU ključnega pomena, da Moldavija izkaže dobre rezultate pri zasegih drog, pregonu in obsodbah v primerih, povezanih z drogami, ter sistematični zaplembi sredstev, pridobljenih s kaznivimi dejanji, in hitrem uničenju zaseženih drog. EU tudi poziva Moldavijo, naj poveča svoje forenzične zmogljivosti in še naprej razvija svoje zmogljivosti v zvezi s povpraševanjem po drogah.

EU ugotavlja, da ima Moldavija vzpostavljen strateški, pravni in institucionalni okvir za **boj proti terorizmu**, ki pa ga je treba spremeniti, da bo v celoti usklajen s pravnim redom EU. EU ugotavlja, da je treba povečati regionalno sodelovanje in izmenjavo občutljivih informacij z Europolom in državami članicami. Moldavijo poziva, naj sprejme strateški okvir za boj proti terorizmu ter strategijo za preprečevanje radikalizacije in nasilnega ekstremizma ter boj proti njima. EU nadalje ugotavlja, da Moldavija namerava obravnavati teroristične spletne vsebine z uskladitvijo svojega pravnega okvira s pravnim redom EU, in je seznanjena zavezo Moldavije, da bo zakonsko uredila trženje in uporabo predhodnih sestavin za eksplozive. Poudarja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za obravnavanje financiranja terorizma in pranja denarja, vključno s krepitvijo zmogljivosti preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja pri finančnih preiskavah in pranju denarja. EU ugotavlja, da se Moldavija zavezuje, da bo **zaščitila kritično infrastrukturo in povečala odpornost svojih kritičnih subjektov**, na primer s sprejetjem strategije za odpornost, opredelitvijo svojih kritičnih subjektov in vzpostavitev institucionalnega okvira. Moldavija bi morala izvajati tudi ocene tveganja v sektorjih, ki jih zajema ta pravni red.

EU ugotavlja, da so temeljna načela **pravosodnega sodelovanja v kazenskih, civilnih in gospodarskih zadevah** zapisana v moldavski zakonodaji in da je Moldavija pristopila k več ustreznim mednarodnim konvencijam, vendar je potrebna nadaljnja uskladitev s pravnim redom EU, zlasti glede vročanja pisanj in pridobivanja dokazov, mediacije, družinskih zadev in dedovanja, insolventnosti in pravne pomoči. EU je seznanjena s tem, da Moldavija namerava ratificirati več preostalih ustreznih mednarodnih konvencij na področju pravosodnega sodelovanja. Moldavijo tudi poziva, naj okrepi svoje upravne zmogljivosti, da bi izpolnila zahteve EU na področju pravosodnega sodelovanja v kazenskih, civilnih in gospodarskih zadevah, ter pri kazenskih zadevah zagotovi učinkovito sodelovanje z Eurojustom in Evropskim javnim tožilstvom (EJT). Moldavija je pozvana, naj v Eurojust in na sedež EJT za polni delovni čas napoti tožilca za zvezo.

EU ugotavlja, da Moldavija **na področju migracij** postaja vse bolj tranzitna in namembna država. Poudarja, da je treba zagotoviti vzpostavitev ustreznih mehanizmov usklajevanja med udeleženi organi. Seznanjena je z namero Moldavije, da posodobi svoj načrt za ravnanje v izrednih razmerah za upravljanje velikih migracijskih tokov, in Moldavijo poziva, naj dodeli ustrezna sredstva. Seznanjena je tudi z namero Moldavije, da sprejme potrebne spremembe na področju zakonitih migracij, da bi se uskladila z veljavnim pravnim redom EU, npr. glede enotnega dovoljenja za delo in prebivanje za državljane tretjih držav (vključno s sezonskimi delavci), z nekaterimi določbami o združitvi družine in rezidentih za daljši čas, s pravili o pogojih za vstop in prebivanje visokokvalificiranih delavcev z modro karto EU ter študentov in raziskovalcev in s pravili o osebah, premeščenih znotraj podjetja. Seznanjena je tudi z namero Moldavije, da se uskladi z ustreznim pravnim redom EU na področju nedovoljenih migracij. Poudarja, da je sodelovanje Moldavije z agencijo Frontex dobro, in to državo poziva, naj sodelovanje še poglobi. Seznanjena je tudi s trenutnimi pogajanjmi za sklenitev novega delovnega dogovora z agencijo Frontex, ki zajema njen novi mandat. Seznanjena je tudi z znatnimi prizadevanji Moldavije za vzpostavitev operativnih partnerstev z državami članicami na področju boja proti nedovoljenim migracijam. Poudarja, da je treba povečati finančne, človeške in tehnične vire na celotnem področju migracij, zlasti za boljše preprečevanje in obvladovanje nedovoljenih migracij. Poziva Moldavijo, naj okrepi svoje zmogljivosti za uporabo postopkov vračanja v skladu s pravnim redom EU.

EU ugotavlja, da so bili na področju **azila** aktivirani ukrepi v okviru načrta za ravnanje v izrednih razmerah za obravnavanje množičnega pritoka prosilcev za azil, ki prihajajo v Moldavijo zaradi vojne agresije Rusije proti Ukrajini. Vendar ugotavlja tudi, da je treba v primeru povečanja števila prosilcev za azil okrepiti človeške, finančne, tehnične in logistične zmogljivosti, tudi z zagotavljanjem ustreznih pogojev za sprejem. Moldavijo tudi poziva, naj posebno pozornost nameni osebam s posebnimi potrebami, zlasti tako, da revidira svoj nacionalni sistem za napotitev prosilcev za azil s posebnimi potrebami ter jim zagotovi ustrezno pomoč in nastanitev. Seznanjena je z namero Moldavije, da izvede celovito prenovo svojega azilnega sistema ter izboljša dostop prosilcev za azil do storitev in programov vključevanja.

EU ugotavlja, da **vizumska politika** Moldavije še ni v celoti usklajena s tovrstno politiko EU. EU opozarja, da je za pristop potrebna popolna uskladitev z vizumsko politiko EU, in Moldavijo poziva, naj sprejme ukrepe za postopno uskladitev. Moldavijo poziva, naj do popolne uskladitve z vizumsko politiko izvaja strožje preverjanje brezvizumskih prihodov državljanov tretjih držav, zlasti tistih iz držav, ki predstavljajo tveganje za varnost ali nedovoljene migracije. Ugotavlja, da bo treba moldavski informacijski sistem dodatno tehnično prilagoditi, da bi ga uskladili z vizumskim informacijskim sistemom, in je seznanjena z namero Moldavije, da razvije nacionalni vizumski informacijski sistem, ki bo interoperabilen z njim, kar se lahko izvede v ustrezni fazi po pristopu. EU tudi poziva Moldavijo, naj vzpostavi ustrezna pravila, postopke in zmogljivosti za zbiranje prstnih odtisov za namene izdajanja biometričnih potnih listin in dokumentov za prebivanje ter za izmenjavo informacij z državami članicami.

EU je v zvezi s **schengenskimi in zunanjimi mejami** seznanjena z dobrim in stalnim operativnim sodelovanjem Moldavije z agencijo Frontex na področju varovanja meja, tudi tako, da Moldavija gosti skupno operacijo in sodeluje pri usposabljanju. Moldavijo poziva, naj še naprej razvija to sodelovanje, in poudarja, da je treba obravnavati veliko fluktuacijo mejnih policistov ter okrepiti infrastrukturo in opremo. Opozarja, da bodo bistveni deli schengenskega pravnega reda, vključno z odsotnostjo kontrol na notranjih mejah, pogojeni z izpolnjevanjem dodatnih objektivnih zahtev s strani Moldavije, ki jih je treba preveriti v okviru schengenskega ocenjevalnega mehanizma. Seznanjena je z zavezo Moldavije, da sprejme schengenski akcijski načrt za pripravo na pridružitve schengenskemu območju.

V zvezi s **ponarejanjem eura** EU poudarja, da je treba ustanoviti osrednji nacionalni urad proti ponarejanju denarja in se nadalje uskladiti s pravnim redom EU. Pozdravlja dejstvo, da je Moldavija decembra 2024 dokončala svoj pristop k Ženevski konvenciji o preprečevanju ponarejanja denarja.

5. Gospodarska merila

EU ugotavlja, da je Moldavija zavezana cilju, da postane **delujoče tržno gospodarstvo**. Poudarja zavezo Moldavije, da si bo prizadevala za makroekonomsko stabilnost in gospodarske reforme ter vzdržne javne finance. Ugotavlja, da so ravni javnega dolga vzdržne, vendar tudi, da je imela Moldavija zaradi nedavnih kriz velik fiskalni primanjkljaj. Moldavijo poziva, naj zagotovi fiskalno vzdržnost in hkrati uravnoteži javne naložbe, med drugim z uporabo novega okvira za enotni projektni načrt, razširitvijo davčne osnove in izboljšanjem učinkovitosti porabe s pregledi porabe. Poudarja, da kljub pomembnim prizadevanjem in napredku v zadnjih letih še vedno obstajajo glavne strukturne pomanjkljivosti, ki še naprej omejujejo učinkovito delovanje tržnega gospodarstva ter odvrčajo lokalne in tuje vlagatelje. To vključuje: (i) šibko poslovno okolje, ki ga je dodatno močno prizadela vojna agresija Rusije proti sosednji Ukrajini, (ii) nizke stopnje udeležbe na trgu dela, (iii) visoka raven neformalne ekonomije, (iv) prevlada podjetij v državni lasti v nekaterih sektorjih, medtem ko pomembni koraki trenutne reforme podjetij v državni lasti še niso končani, in (v) omejen razvoj finančnega sektorja s stalnimi ovirami pri dostopu do financiranja.

EU ugotavlja, da Moldavija napreduje pri **soočanju s konkurenčnimi pritiski in tržnimi silami** v Uniji. Ugotavlja tudi, da je moldavsko gospodarstvo kljub postopnemu prehodu na storitve še vedno močno odvisno od kmetijskega sektorja z nizko produktivnostjo, zaradi česar je izpostavljeno velikim tveganjem, povezanim s podnebnimi spremembami. Moldavijo poziva, naj še bolj diverzificira svoje gospodarstvo in okrepi svojo odpornost proti podnebnim spremembam. EU je seznanjena z vse večjim vključevanjem Moldavije na trg EU v smislu trgovine in neposrednih tujih naložb ter ji priporoča, naj še naprej podpira vključevanje lokalnih podjetij v globalne vrednostne verige, zlasti z diverzificiranim izvozom z večjo dodano vrednostjo. Poudarja, da se je energetska odpornost Moldavije v zadnjih letih znatno izboljšala, predvsem zaradi velikih naložb v energetska infrastrukturo in povezovanjem s trgom EU. Čeprav velike vrzeli še vedno obstajajo, EU ugotavlja, da se prometna infrastruktura, digitalizacija gospodarstva in kakovost izobraževanja počasi izboljšujejo. Opozarja tudi, da je treba povečati naložbe na vseh področjih fizične infrastrukture ter sredstva zanje črpati iz načrta za rast za Moldavijo in jih podpirati z boljšim upravljanjem javnih naložb in reformami upravljanja. Moldavijo poziva, naj poveča svojo produktivnost in tehnološki napredek, ki ju trenutno ovirajo pomanjkanje podjetniškega in tehnološkega znanja, nizka raven neposrednih tujih naložb, neskladje med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih ter vztrajno nizka poraba za raziskave in razvoj ter inovacije, in sicer z višjo kakovostjo in ravnmi rezultatov izobraževanja, prilagojenimi potrebam trga dela, prizadevanji za podporo naložbam v raziskave in podporo prenosu tehnologije, ki ga podpirajo neposredne tuje naložbe.

Moldavijo poziva, naj sistematično in temeljito obravnava politična priporočila EU iz poročil Komisije o širitvenem svežnju in skupno dogovorjene politične smernice v okviru skupnih sklepov v okviru gospodarskega in finančnega dialoga med EU in državami kandidatkami, pa tudi zaveze v okviru načrta za rast, ki bodo Moldaviji pomagale izpolniti gospodarska merila.

6. Poglavje 5 – Javna naročila

EU ugotavlja, da je moldavski sistem javnih naročil delno usklajen s pravnim redom EU. Čeprav je stopnja usklajenosti na področju **klasičnih sektorjev in sektorjev javnih storitev** dobra, EU poziva Moldavijo, naj pregleda svojo zakonodajo v teh sektorjih v zvezi z izključitvijo iz njenega področja uporabe, razlogi za izključitev, merili za dodelitev, merili za usposobljenost in izbor gospodarskih subjektov ter javnimi naročili male vrednosti, da bi se v celoti uskladila z direktivami EU o javnih naročilih. EU ugotavlja tudi, da je Moldavija na področju **koncesij in javno-zasebnih partnerstev** delno usklajena s pravnim redom EU, in izpostavlja njena prizadevanja za nadaljnje usklajevanje zakonodaje. Poleg tega poziva Moldavijo, naj si še naprej prizadeva za oblikovanje skladne zakonodaje na tem področju, zlasti pa za sprejetje okrepljenega pravnega okvira za javno-zasebna partnerstva. Seznanjena je z načrtom Moldavije, da uvede celovito zakonodajo v zvezi z **javnimi naročili na področju obrambe in varnosti**.

EU je seznanjena, da je Moldavija zmerno pripravljena v smislu **zmogljivosti za izvajanje in izvrševanje** na področju javnih naročil. EU poudarja pomen preglednosti in integritete pri postopkih javnih naročil ter učinkovitosti in doslednega izvajanja. Zlasti je seznanjena z namero Moldavije za uvedbo novega elektronskega sistema javnih naročil, da bi okrepili preglednost, učinkovitost ter učinkovito zbiranje in spremljanje podatkov. EU poziva Moldavijo, naj okrepi zmogljivosti javnih naročnikov na centralni in lokalni ravni prek Agencije za javna naročila, da bi dodatno izboljšala delovanje sistema javnih naročil vzporedno s procesom reforme svojega zakonodajnega okvira in obravnavala korupcijska tveganja zaradi velike ranljivosti v tem sektorju.

EU se seznanja z visoko stopnjo usklajenosti Moldavije s pravnim redom EU na področju **systema pravnih sredstev**. Moldavijo poziva, naj revidira svojo zakonodajo in pri tem odpravi nedoslednosti v zvezi z roki za vložitev pritožb ter jo uskladi s pravnim redom Unije v zvezi s sistemom pregleda v sektorju javnih storitev. Poleg tega ugotavlja, da Moldavija prek platforme nacionalne agencije za reševanje pritožb izvaja pregleden elektronski sistem za pritožbe. Poudarja, da mora Moldavija zagotoviti interoperabilnost svojega digitaliziranega sistema za pregled hkrati s posodobitvijo svojega elektronskega sistema javnih naročil. Seznanjena je z moldavskim sistemom pravnih sredstev, ki ohranja stabilno raven uspešnosti in kakovosti odločitev v zvezi z vloženimi pritožbami.

7. Poglavlje 18 – Statistika

EU ugotavlja, da je **statistična infrastruktura** Moldavije delno usklajena s pravnim redom EU. Seznanjena je z zavezo Moldavije, da bo sektorju statistike še naprej namenjala ustrezne finančne in človeške vire, da bi se v celoti uskladila s pravnim redom EU.

EU je seznanjena tudi z namero Moldavije za izvajanje razvojne strategije za nacionalni statistični sistem za obdobje 2023–2030 in programa za razvoj nacionalnega statističnega sistema za obdobje 2023–2026.

EU je seznanjena z zavezo Moldavije, da ustanovi medinstitucionalno delovno skupino in sklene memorandume o soglasju med institucijami, da bi bolje opredelila odgovornosti ustreznih institucij za pripravo nekaterih novih statističnih podatkov.

EU ugotavlja, da Moldavija pri izvajanju glavnih **klasifikacij EU** dosega različne stopnje usklajenosti s pravnim redom Unije. Se seznanja z zavezo Moldavije, da bo opravila nadaljnje potrebno delo v zvezi s statističnimi registri, da bi zagotovila popolno skladnost s pravnim redom EU.

EU poudarja, da se je Moldavija delno uskladila s pravnim redom EU na področju **statistike** in da bo treba na vseh področjih opraviti še veliko dela. Moldavijo poziva, naj doseže nadaljnji napredek na vseh področjih statistike, da bi dosegla popolno usklajenost.

8. Poglavlje 32 – Finančni nadzor

EU ugotavlja, da je Moldavija delno usklajena s pravnim redom EU na področju **notranjega nadzora javnih financ** in da je njen zakonodajni okvir na splošno usklajen s standardi EU. Poudarja, da bi bilo treba izboljšati učinkovito izvajanje notranjega nadzora, zlasti glede prenosa odgovornosti vodstvenih kadrov in obvladovanja tveganj. Nadalje opozarja, da bi bilo treba znatno okrepiti kadrovske zmogljivosti funkcije notranje revizije in izboljšati postopke načrtovanja notranje revizije, da bi izpolnili zahteve funkcije notranje revizije.

Moldavijo poziva, naj poveča učinek **funkcij** notranje in zunanje **revizije**, da bi bili v celoti izpolnjeni strokovni standardi in načela EU.

EU poziva Moldavijo, naj ustrezno spremeni svoj zakonodajni okvir, da bi obravnavala **neodvisnost in status Računskega sodišča** v skladu z mednarodnimi standardi.

Hkrati jo poziva, naj svojo nacionalno zakonodajo v celoti uskladi z direktivo EU o boju proti goljufijam, ki škodijo **finančnim interesom EU**, z uporabo kazenskega prava.

Moldavijo tudi poziva, naj uradno vzpostavi in okrepi sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi na področju **zaščite eura pred ponarejanjem**.

* * *

Glede na trenutno stanje pripravljenosti Moldavije in pod pogojem, da se bo država še naprej uspešno prilagajala pravnemu redu EU in ustreznim evropskim standardom iz sklopa 1 ter jih tudi izvajala, EU ugotavlja, da bi bilo treba izpolniti naslednja *vmesna merila*:

- *na horizontalni ravni za sklop 1* Moldavija zagotavlja natančno in stalno spremljanje doslednega izvajanja časovnih načrtov za pravno državo, reformo javne uprave in delovanje demokratičnih institucij s trdnim in večdisciplinarnim mehanizmom nadzora, pri čemer posebno pozornost namenja ustreznosti človeških in finančnih virov, institucionalnim zmogljivostim, spoštovanju določenih rokov ter aktivnemu in smiselnemu dialogu s civilno družbo.

Poglavje 23 – Sodstvo in temeljne pravice

Moldavija še naprej izvaja celovito reformo pravosodja ter izboljšuje nepristranskost, neodvisnost, odgovornost, kakovost in učinkovitost pravosodnega sistema v skladu s pravnim redom Unije in evropskimi standardi. Moldavija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- dodatno okrepila zmogljivost, kakovost, preglednost, učinkovitost in strukturno *neodvisnost* pravosodnih in tožilskih avtonomnih organov sodstva, vrhovnega sodnega sveta ter vrhovnega državnotožilskega sveta in njunih specializiranih kolegijev, vključno z dodelitvijo zadostnih sredstev; dosegla oprijemljiv napredek pri vzpostavljanju mreže sodišč in tožilcev;

- okrepila strukturno neodvisnost in trajno odgovornost sodstva in tožilskih služb, zlasti z znatnim napredkom v smeri dokončanja *postopka* preverjanja ter trajne odgovornosti in integritete v pravosodnem sistemu na vseh ravneh po preverjanju v skladu z evropskimi standardi, tudi z izboljšanim disciplinskim postopkom ter večjo operativno avtonomijo in strukturno integriteto tožilstva;
- izboljšala kakovost pravosodja, tudi z zagotavljanjem zadostnih finančnih sredstev in človeških virov za sodstvo in tožilske službe, znatnim zmanjšanjem prostih delovnih mest v pravosodnem sektorju, izvajanjem reforme vrhovnega sodišča in krepitevijo delovanja nacionalnega pravosodnega inštituta;
- povečala učinkovitost sodstva, tudi z izboljšanjem stopenj rešenih zadev in časa, potrebnega za *izdajo sodne odločbe*, kar bo privedlo do trajnega zmanjšanja sodnih zaostankov, izboljšane postopka na ustavnem sodišču, večje uporabe mehanizmov za alternativno reševanje sporov, okrepljene pravne pomoči, višjih stopenj izvrševanja in izboljšanja digitalizacije pravosodnega sistema.

Moldavija doseže znaten nadaljnji napredek pri boju proti korupciji in njenem preprečevanju. Moldavija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- dosledno izvajala pravni in strateški protikorupcijski okvir v skladu z evropskimi in mednarodnimi standardi, vključno z ustreznimi priporočili GRECO, OVSE-ODIHR in OECD, in sicer z učinkovitim usklajevanjem, pripravo proračuna, spremljanjem in ocenjevanjem;
- znatno povečala neodvisnost, učinkovitost, usklajevanje in operativno zmogljivost specializiranih protikorupcijskih institucij ter drugih ustreznih institucij, odgovornih za boj proti korupciji;

- okrepila učinkovitost okvira za preprečevanje korupcije, vključno s postopnim usklajevanjem s pravnim redom EU, na primer glede zaščite žvižgačev, in okrepila preverjanje prijav premoženjskega stanja;
- dosegla oprijemljiv napredek pri dokazovanju dobrih rezultatov pri preiskavah, *pregonu* in obsodbah v primerih korupcije, zlasti pravnomočnih obsodbah na visoki ravni, ter povečala število in skupno vrednost zaseženih, zamrznjenih in odvzetih sredstev;
- izboljšala vključevanje oprijemljivih ukrepov za boj proti korupciji z *ocenami* tveganja in sistemskimi ukrepi za integriteto v sektorjih, ki so najbolj izpostavljeni korupciji.

Moldavija nadalje krepi varstvo temeljnih pravic v praksi. Moldavija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- okrepila izvajanje pravnega in političnega okvira za temeljne pravice in *njihovo* uveljavljanje v praksi, zlasti s pospešenim izvrševanjem sodb Evropskega sodišča za človekove pravice in okrepljeno zmogljivostjo neodvisnih institucij za temeljne pravice, vključno s Svetom za enakost in Uradom za zagovornike človekovih pravic;
- nadaljevala reformo zaporov in priporov, vključno z izboljšanjem razmer in spremljanjem primerov slabega ravnanja;
- povečala svobodo združevanja in izražanja, vključno s svobodo in pluralnostjo medijev, kar bo dosegla z okrepitevijo neodvisnosti in institucionalnih zmogljivosti javnih medijev in okvirom za spremljanje njihove dejavnosti ter zagotavljanjem preglednosti lastništva medijev v skladu z mednarodnimi standardi in standardi EU;

- zagotovila nadaljnji napredek pri usklajevanju nacionalne zakonodaje s pravnim redom EU na področju enakosti in nediskriminacije, kaznivih dejanj iz sovraštva in sovražnega govora, pravic invalidov, enakosti spolov in boja proti nasilju na podlagi spola, *procesnih* pravic osumljencev in obtožencev v kazenskem postopku ter pravic žrtev, izboljšala zbiranje podatkov in zagotovila strokovne podporne storitve za žrtve kaznivih dejanj ter zagotovila okrepljene zmogljivosti nacionalnega centra za varstvo podatkov;
- dosegla napredek pri vzpostavitvi integriranega sistema za zaščito otrok in *usklajevanju* s pravnim redom EU o otrokovih pravicah ter napredovala v smeri deinstitutionalizacije otrok brez starševske oskrbe in invalidov.

Poglavje 24 – Pravica, svoboda in varnost

Moldavija doseže oprijemljiv napredek v boju proti hudim kaznivim dejanjem in organiziranemu kriminalu. Moldavija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- dodatno usklajena s pravnim redom EU na področju boja proti organiziranemu kriminalu, vključno s preiskovanjem in inkriminacijo pranja denarja, ter povrnitve in zaplembe sredstev;
- dosegla *oprijemljiv* napredek pri dokazovanju dobrih rezultatov pri preiskavah, pregonu in pravnomočnih obsodbah na vseh področjih hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala (vključno s trgovino z ljudmi in spolno zlorabo otrok, kibernetško kriminaliteto, trgovino z orožjem, proizvodnjo prepovedanih drog in trgovino z njimi ter pranjem denarja in bojem proti terorizmu);

- zagotovila verodostojno in dosledno prakso uvedbe sistematičnih finančnih preiskav v zvezi z hudimi kaznivimi dejanji in organiziranim kriminalom, vključno s *pranjem* denarja;
- dosegla *oprijemljiv* napredek pri dokazovanju dobrih rezultatov pri zasegih in dokončnem odvzemu sredstev ter izboljšala svoj sistem povrnitve sredstev;
- dosegla znaten napredek pri razbijanju mrež trgovine z ljudmi in *trgovine* s strelnim orožjem, vključno z operacionalizacijo nacionalne informacijske točke za osebno in lahko orožje;
- okrepila svoj institucionalni okvir, zlasti z jasnejšo opredelitvijo pooblastil in funkcij organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter krepitevijo njihove neodvisnosti in integritete, operativnih in analitičnih zmogljivosti ter zmogljivosti informacijske tehnologije, pa tudi sodelovanja med agencijami;
- *okrepila* svoje upravne zmogljivosti, da bi izpolnila zahteve EU glede pravosodnega sodelovanja v kazenskih, civilnih in gospodarskih zadevah ter zagotovila učinkovito sodelovanje z Eurojustom in EJT.

Moldavija krepi svoja prizadevanja za sodelovanje na področju drog. Moldavija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- vzpostavila delujoč nacionalni sistem zgodnjega opozarjanja, ki bo imel na voljo zadostna sredstva, in *okrepila* nacionalni observatorij za droge ter svojo zakonodajo uskladila s pravnim redom EU o drogah in predhodnih sestavinah za prepovedane droge;
- dosegla *oprijemljiv* napredek pri dokazovanju dobrih rezultatov pri zasegih drog, *uničenju* in zaplembi ustreznega premoženja.

Moldavija dosega rezultate na področju zakonitih in nedovoljenih migracij in azila ter pri vprašanjih, povezanih s schengenskim pravnim redom in zunanjimi mejami ter vizumsko politiko. Moldavija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- svojo zakonodajo bolje uskladila s pravnim redom EU na področju migracij, azila, vizumske politike in upravljanja meja, vključno z nadaljnjo uskladitvijo z metodologijo evropskega integriranega upravljanja meja;
- okrepila svoje institucionalne zmogljivosti, sodelovanje in mehanizme usklajevanja med *organi*, vključenimi v upravljanje migracij, meja in azila, posodobila svoj načrt za upravljanje povečanih mešanih migracijskih tokov ter okrepila boj proti nedovoljenim migracijam in tihotapljenju migrantov;
- *izboljšala* svoj azilni sistem, vključno s tem, da bi država prosilcem za azil nudila potrebne storitve.

* *

Glede na trenutno stanje pripravljenosti Moldavije in pod pogojem, da bo država izpolnila vmesna merila horizontalno in v zvezi s poglavji o pravni državi, EU ugotavlja, da se bodo lahko ta poglavja – če se bo Moldavija še naprej uspešno prilagajala pravnemu redu EU iz naslednjih poglavij in ga tudi izvajala, ter brez poseganja v kakršne koli dodatne pogoje, določene v nadaljnjih merilih, opredeljenih za sklop 1 – lahko začasno zaprla šele, ko se bo EU strinjala, da so izpolnjena naslednja merila:

Poglavje 5 – Javna naročila

Moldavija v celoti uskladi svoj nacionalni pravni okvir s pravnim redom EU v zvezi z vsemi področji javnih naročil, vključno s koncesijami, javno-zasebnimi partnerstvi in področjem obrambe, ter mednarodnimi sporazumi, ki nekatera javna naročila izvemajo iz pravil o javnih naročilih, v skladu s pravnim redom EU;

Moldavija pravočasno pred pristopom vzpostavi ustrezne upravne in institucionalne zmogljivosti na vseh ravneh in sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev pravilnega izvajanja in uveljavljanja nacionalne zakonodaje na tem področju ter orodij za izvajanje in spremljanje. To vključuje zlasti naslednje:

- krepitev nadzornih mehanizmov in mehanizmov za revizijo ter povečanje preglednosti v fazi izvajanja javnih naročil na podlagi sistematičnih ocen tveganja s prednostno razvrstitvijo kontrol v ranljivih sektorjih in postopkih;
- učinkovito delovanje sistema pravnih sredstev, tudi na področju koncesij, javno-zasebnih partnerstev in javnih naročil za obrambo;
- ukrepe/dejavnosti, povezane s preprečevanjem korupcije in navzkrižja interesov na področju javnih naročil ter bojem proti njima, tako na državni kot na lokalni ravni.

Moldavija dosega dobre rezultate glede pravičnega in preglednega sistema javnih naročil, ki zagotavlja učinkovito, uspešno in gospodarsko koristno uporabo javnih sredstev, konkurenco ter močne zaščitne ukrepe in delovanje proti korupciji.

Poglavje 18 – Statistika

Moldavija predloži ključne makroekonomske podatke (nacionalne račune in statistiko državnih financ/statistiko postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem) v skladu z veljavno metodologijo Evropskega sistema računov (ESR), programom posredovanja, povezan z ESR, zahtevami glede obveščanja o bruto nacionalnem dohodku in postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem in drugimi ustreznimi zahtevami, skupaj z zahtevanim podrobnim opisom uporabljene metodologije, Eurostat pa bo že preveril podatke in predložene opise ter potrdil ustrezno uskladitev s pravili EU glede pravočasnosti, celovitosti, skladnosti, preglednosti in točnosti;

Moldavija sprejme časovni načrt za: (i) zapolnitev preostalih vrzeli v vseh preglednicah ESR, (ii) prenos preostalih preglednic iz programa posredovanja ESR, (iii), zapolnitev preostalih vrzeli v informacijah, ki jih je treba zagotoviti skupaj s preglednicami o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, in (iv) izvajanje morebitnih preostalih metodoloških vprašanj. Eurostat potrdi ustreznost časovnega načrta.

Poglavje 32 – Finančni nadzor

Moldavija zagotavlja pravilno izvajanje nacionalne zakonodaje o notranjem nadzoru javnih financ, zlasti v zvezi s prenosom odgovornosti vodstvenih kadrov in obvladovanjem tveganj. Upravne zmogljivosti funkcije notranje revizije so okrepljene. Postopki načrtovanja notranje revizije izpolnjujejo mednarodne standarde, povezane s funkcijo revizije.

Računsko sodišče Moldavije izpolnjuje standarde Mednarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucij (INTOSAI). Pravni okvir Moldavije zlasti ustrezno obravnava neodvisnost in status Računskega sodišča.

Moldavija je svojo zakonodajo uskladila s pravnim redom EU na področju boja proti goljufijam in vsemu drugemu nezakonitemu ravnanju, ki škodi finančnim interesom Unije. Moldavija ima vzpostavljeno funkcionalno in učinkovito službo za usklajevanje boja proti goljufijam (AFCOS) in pripadajočo mrežo. Moldavija izvaja učinkovito nacionalno strategijo za boj proti goljufijam za zaščito finančnih interesov EU. Dosega dobre rezultate pri sodelovanju s Komisijo, uradom OLAF in Evropskim javnim tožilstvom (EJT) na področju prijavljenih nepravilnosti in preiskav primerov v zvezi s sredstvi EU.

Moldavija je svojo zakonodajo uskladila s pravnim redom EU na področju preverjanja pristnosti eurokovancev ter vzpostavila ustrezne strukture in okrepila sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi.

* *

Spremljanje napredka pri usklajevanju s pravnim redom EU in ustreznimi evropskimi standardi ter njihovem izvajanju se bo nadaljevalo med pogajanja. EU poudarja, da bo posebno pozornost namenila spremljanju vseh navedenih posameznih zadev, da bi zagotovili ustrezno upravno zmogljivost Moldavije, njeno zmogljivost za dokončno uskladitev s pravnim redom EU na vseh področjih iz tega sklopa ter nadaljnji napredek pri njegovem izvajanju in izvrševanju. Posebno pozornost je treba nameniti povezavam med tem in drugimi pogajalskimi sklopi. Končna ocena skladnosti moldavske zakonodaje s pravnim redom EU in ustreznimi evropskimi standardi ter sposobnosti te države za izvajanje bo možna šele v poznejši fazi pogajanj. EU poziva Moldavijo, da Pridružitvenemu svetu poleg vseh informacij, ki jih lahko EU zahteva za pogajanja o tem sklopu in ki jih je treba predložiti na konferenci, redno pošilja podrobne pisne informacije o napredku pri izvajanju pravnega reda EU.

Glede na navedeno bo morala konferenca ponovno obravnavati ta sklop, ko bo primerno.

EU tudi opozarja, da utegnejo biti med 3. junijem 2026 in zaključkom pogajanj sprejeti novi akti pravnega reda EU.